

УДК:338.24:65.014.1

Ситуаційний підхід до мінімізації ризиків управлінських рішень

Зінчук Д.Р.,

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти ОП «Менеджмент»,
Львівський національний університет ветеринарної медицини та
біотехнологій імені С.З. Гжицького, м. Львів

Анотація: Зауважено, що прийняття управлінських рішень завжди пов'язане з ризиками, які можуть негативно впливати на ефективність роботи підприємства. Доведено перспективність застосування ситуаційного підходу, який передбачає аналіз конкретних умов і обставин. Окреслено потенційні загрози, такі як несвоєчасне повернення авансових платежів, зриви постачань або коливання попиту, та розробляти відповідні стратегії для їх подолання. Доведено, що використання ситуаційного підходу дозволяє підприємствам краще адаптуватися до змін, знижувати рівень ризиків і підтримувати стабільність бізнесу.

Ключові слова: управлінські рішення, ситуаційний підхід, ризики, конкуренти.

Управлінські рішення завжди пов'язані з певним рівнем ризику, що може впливати на ефективність діяльності підприємства. Для його мінімізації необхідно використовувати ситуаційний підхід, який передбачає аналіз і врахування конкретних обставин, у яких ухвалюється те чи інше рішення. Це дозволяє не лише оцінити потенційні загрози, а й розробити ефективні стратегії їхнього подолання.

Застосування ситуаційного підходу передбачає декілька ключових етапів. Спершу необхідно визначити класифікаційні ознаки ситуацій, що дозволяє ідентифікувати проблемні зони в управлінні. Далі слід провести аналіз типових обставин, які виникають у межах цих ситуацій, та визначити їхню відповідність із можливими управлінськими рішеннями. Наступним кроком є наповнення типових ситуацій конкретними характеристиками, що відображають реальні умови функціонування підприємства. Завершальним етапом є перетворення стандартних рішень у конкретні практичні заходи, які дозволяють знизити ризики та забезпечити стійкість бізнесу.

На практиці управлінці часто стикаються з низкою ризиків, що можуть загрожувати стабільному розвитку підприємства. Наприклад, існує ризик неповного продажу продукції, яка перебуває в процесі виготовлення. Це може бути спричинене відмовою постачальників від підписання договорів, зміною ринкової кон'юнктури або неможливістю закупівлі необхідної сировини через економічні чи митні бар'єри. Не менш значущим є ризик зриву постачання необхідних матеріалів, що може статися через форс-мажорні обставини,

технічні несправності чи недотримання контрактних зобов'язань з боку партнерів.

Ще однією серйозною загрозою є ризик неповернення авансових платежів, що часто трапляється через фінансові труднощі постачальників або зловживання з їхнього боку. Підприємства також можуть зіткнутися з проблемою не підписання договорів на збут вже виготовленої продукції через зміну структури попиту, моральний знос товарів або переорієнтацію споживачів на інші ринки. У таких випадках ситуаційний підхід дозволяє заздалегідь оцінити потенційні загрози та розробити стратегії адаптації, що сприятиме більшій гнучкості в управлінні ризиками.

Фінансова стабільність підприємства також може опинитися під загрозою через несвоєчасну оплату за поставлену продукцію, що виникає внаслідок платіжної неспроможності покупців або їхнього рішення спрямувати кошти на інші потреби. Подібним чином, існує ризик повернення продукції через її невідповідність заявленим характеристикам або зміну споживчих уподобань.

Окремої уваги заслуговує ризик невиконання виробничих та інноваційних планів, що може бути спричинене нестачею фінансів, геополітичними чинниками, технічними збоями або кадровими проблемами. Крім того, помилкове прогнозування ринкової ситуації може призвести до неправильного розподілу ресурсів, що суттєво ускладнить досягнення стратегічних цілей підприємства.

Особливо важливим є питання залучення зовнішніх інвестицій та кредитів. Втрата довіри з боку інвесторів може статися через публікацію компрометуючих фактів, біржові коливання чи активні дії конкурентів. Недостатня увага до маркетингової стратегії, зокрема реклами та репутаційного менеджменту, також може негативно вплинути на привабливість компанії для потенційних партнерів.

Отже, ситуаційний підхід є ефективним інструментом для зниження ризиків у процесі ухвалення управлінських рішень. Він дозволяє підприємствам гнучко адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі, розробляти ефективні антикризові стратегії та забезпечувати стійкість бізнесу в умовах невизначеності.

Список використаних джерел:

1. Письменна Т. В. Теоретичні основи управління фінансовими ризиками підприємства. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. 2015. Вип. 28. С. 100–106.
2. Немченко В. В., Зеленьак В. В. Ризики інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства. Food Industry Economics. 2015. Т. 7, № 4. URL: <https://doi.org/10.15673/2312-847x.4/2015.56863> (дата звернення: 06.03.2025).
3. Лакіза В. В. Сутність та значення економічної безпеки підприємства. Науковий вісник НЛТУ України. 2015. Вип. 25.5. С. 269–275.

Annotation: Making management decisions is always associated with risks that can negatively affect the efficiency of the enterprise. To minimize them, it is advisable to apply a situational approach, which involves the analysis of specific conditions and circumstances. This allows you to identify potential threats in a timely manner, such as untimely return of advance payments, supply disruptions or fluctuations in demand, and develop appropriate strategies to overcome them. Using a situational approach allows enterprises to better adapt to changes, reduce the level of risks and maintain business stability.

Keywords: management decisions, situational approach, risks, competitors.

Науковий керівник:

Левків Г.Я.

д-р екон. наук, професор

кафедри менеджменту і бізнес-адміністрування,

Львівського національного університету ветеринарної медицини

та біотехнологій імені С.З. Гжицького